

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ascensus Moysis in montem Seu De Oratione Tractatus Tribus Stationibus ac vijs Purgatiua Illuminatiua Vnitiua distinctus

Crombecius, Johannes

Avdomari, 1618

1. De præcepto atque necessitate orandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38133

nobis orationis exercitiū. Huius, mādati vix
vnquam memores sumus: & si subinde pi-
entissimi recordentur, & vtcumq; frequētes
sint in hoc monte: retinendi sunt tamen, ne
recurrant mente, ac cogitatione, nōnumquā
etiam affectu, ad ea quæ deseruisse oporteret.
Persæpe sanè non pauci citius pœne descen-
dūt, quàm in orationis monte pedē fixerint.
Idcirco additur: *Et esto ibi*, Non enim est in
monte, qui domi negotiatur, & ea pertractat
animo, quæ ante ascensum exercebat. Quare
de præcepto orationis, de attentione, & con-
ditionibus eiusdem ante omnia nobis disse-
rendum erit.

SECTIO PRIMA.

De præcepto atq; necessitate orandi.

1. **M**agnum Deus humanæ infirmi-
tati beneficium præstitit, dum
non tantū virtutum actus, & præsidia ad
salutem nostram & quarendam, & confer-
vandam necessaria, verbo, scripto, exemplo
nobis exposuit; sed etiam eadem severè mā-
davit, cū perdendæ suæ amicitia, pœnarumq;
gravissimarū incurrendarū interminatione,
si desimus officio præscripto nobis, in quo
singularis eius bonitas elucet, quandoquidē
& eius mandato respondere, & simul eter-
nam

nam gloriam promereri, vna eademq; via liceat.

2. Oratio virtus est, eiusq; vtilitates, quã eminentes sint, & ex parte vidimus, & magis elucebit postmodum. Verum abhorremus à sententia Pelagij & hereticorum qui orationem vtilem volunt, necessariam minimè. Cur necessariam? Primò quia præcepta est: quia sine ea vel iustitiam, vel salutem consequi nequimus.

3. Nemo fallatur, ratus rem arbitrariam esse orationem; ait enim Sapientia æterna. *Oportet semper orare, & nunquam deficere.* Quid Luca 18. sibi vult dictio oportet? Certè importat orandi 1. & præceptum, & necessitatem. Nec tantum voluit nos Dominus orare, sed etiam semper orare, nempe quantum humana fragilitas patitur. *Sine intermissione orate.* Hac est enim 1. Tessal. voluntas Dei ait Paulus Apostolus. Orate quotidie non intermittentes susceptam orationis studium, & quantum fieri potest, vt exponit S. Chrysostomus. Hoc præceptum novum non est, etiam antiquis est datum. *Subditus esto Domino* (ait David) *& ora eum.* Ecclesiasticus Psal. 36. quoq; idem præceptum proponit: *Non impediatis* (inquit) *orare semper, & ne verearis vsq; ad mortem iustificari:* id est ne finas te impediri 22. à tam necessario exercitio. Beatus Augustinus, eandem comprobat veritatem. *Qui Probans* *bona data, ait, dare filijs suis, petere nos, & 121. c. 8.*

E 3

quarere

NM

416

querere, & pulsare compellit. Quod quare facias, qui novit, quid nobis necessarium sit priusquam perzamus ab eo, satis exploratum est.

4. Hoc divinum mandatum fundamento admodum solido nititur. Quid enim prodest homini esse, si & semper esse, & beatus esse non possit? At qua ratione id assequemur? Tenetur enim quisq; seipsum diligere, conservareq; (vbi res omnes facere advertimus) & primam sui ratione ducere, maxime vero vbi de salute eterna agitur, quam sub pena perpetue damnationis querere, adipisci q; obstringimur, etiã lege divina, & naturali. Quid enim prodest homini esse, si & semper esse, & beatus esse non possit? qua inquã ratione id assequemur? Qua via? Quo subsidio? oratione constanti ac continua petitione. Quid alia via, ac ratio nulla? Nulla planè. Cum enim à Deo auxilium hoc pendeat, nec ipse largiri statuerit nisi petentibus, necesse omnino est, ad orationis asylum cofugere ni perire velimus. Hanc veritatem sic confirmat.

B. Augustinus. Nullum credimus ad salutem, nisi Deo invitante venire: nullum invitatum salutem suam, nisi auxiliante Deo operari: nullum, nisi orationem auxilium promereri. Hec Augustinus. At

Lib. de Ecclesiasticis doctoribus
 cur Deus rogari vult? Dominus est: ita ipsi placet; & ni rogaveris, nihil obtinebis. Cur ita? bono tuo, vt nempè identidem accedes, cognoscas, & quidem eum vnum esse reru omnium

omnium auctorem, & maximè gratiæ ac salutis tuæ; utq; acceptis beneficijs illū diligas, & ab eo magis diligaris, illiq; gratias agas: cum enim ait, *Petite & dabitur vobis: quærite, & inuenietis: pulsate, & aperietur vobis: satis insinuat, nisi petas te nihil accepturū. Nolite (ait Christus) murmurare in invicem, nemo potest venire ad me, nisi pater meus traxerit eum. Quasi dicat; Nolite murmurare ob ea quæ dixi; sed potius Deum precamini, ut nos illuminet. Nemo enim potest credere in me, nisi quem pater traxerit. Dices non trahor. Respondet S. Augustinus. Si non traheris, ora ut traharis.*

Matt. 7. 7

Ioan. 6. 43

Tract. 26 in Ioan.

5. Quoties ergo necessitas ingruit, toties oportet ad orationem confugiamus, ne auxilio opportuno carentes, salutis nostræ iacturam faciamus. Necessitatum varij casus: atq; imprimis ea non minima, qua quis peccato lethali obstrictus iustificationem adipisci tenetur. Ait David. *Tu remisisti impietate peccati mei;* & addit. *Pro hac orabit ad te omnis Sanctus:* multò ergò magis peccator orare tenebitur.

Orationis necessariae occasiones. 1.

Psal. 37. 5.

6. Alia necessitas, cum gravis tentatio ingruit non enim minùs iustus tenetur iustitiã cōservare, quàm impius acquirere: Ecclesiasticus certè ita nos hortatur. *Qui diligit Deū exorabit pro peccatis, & cōtinebit se ab illis. Oratione ergò vitatur peccatū. Hinc Christus Dominus, vigilate, ait Apostolis suis, & orate ut non intretis in tentationem*

2. Eccl. 3. 4

E 4 tionem

NVI
416

tentationem.

7. Quid si non urgeat admodum tentatio
Nihilominus tam variae, gravesq; labendi
occasiones sunt, ut sine orationis praesidio ea
nemo queat effugere. Arbitror (inquit Chry-

*Lib. de
orando
Deo*

3. 8. Gravissima necessitas quaerendae salutis
est, cum mortis periculum imminet, quo
tempore omnia tuta timenda sunt. Ideo Chri-

Marc. 13 33. *Luc. 21.* 36. *36.*
civis enim quando tempus sit. Iterum alibi. *Vigilate itaq; omni tempore orantes, ut digni habe-*
mini fugere ista omnia quae futura sunt. Ex quibus sequitur, eum qui naui se committit, vel periculoso itinere aggreditur, vel domicilio contagione laborante, orationis, salutisq; praesidia negligit, seq; damnationis periculum exponit, gravissimo scelere sese obstringere. Eum quoq; cui copia Sacerdotis non est, ad exomologesim faciendam, teneri ad orationis asylum confugere; sicut & eum, quem vel celebrare divina, aut sumere necessitas urget.

4. 9. Si quis in virtutis palaestra velit proficere (quod Religiosi profitentur) necesse quoq; fieri sibi orationem reddat familiarem, alioquin infinitis naevis, ac defectibus scatebit, & verò nunquam virtutis robur, ac soliditatem

attingat

attinget, Ideo nos hortatur B. Petrus. *Estote 1. Pet. prudentes, & vigilate in orationibus. Sicut oculus 4.7. corporis* (inquit S. Hilarius) *etiam plenissime sanus, Lib. de nisi candore lucis adiutus, non potest cernere: Sic natura etiam homo perfectissime iustificatus, nisi aeterna & gra. luce iustitiae divinitus adiuvetur, restè non potest vivere.* Hęc, Hilarius. At lux illa oratione impetratur vti virtutes omnes cum studiosè ijs acquirendis operã damus, simulq; à Deo ardentè, illas nobis infundat efflagitamus.

Si quis indiget Sapientia (inquit B. Iacobus) *Iac. 1.5. postulet à Deo, qui dat omnibus affluenter & da- Lib. de bitur ei. Chryost. verò: qui fiat (inquit) vti quis orando virtutem exerceat nisi continenter supplex ad genua Deo. accidat ei, qui virtutem omnem largitur hominibus.*

10. Corporales quoq; necessitates, in hoc mi- 5. fero exilio multæ non desunt, ob quas ad di- In varijs viciã benignitatè conciliandã confugere de- afflictio- beamus. *Fili* (ait sapiens) *in tua infirmitate ne nibus despicias te ipsum, sed ora dominum, & ipse curabit Eccl. 38. te.* Quid mirum si desolationem patiamur ob 9. morbos, bonorum iacturam, damnaq; quæ quotidie incurrimus. Ad tabernaculum domini, ad patrem misericordiarum, in sinum matris, afflicti atq; inopes negligentes recurrere; ideoq; dolore contabescimus, in squa- 6. lore & ærumna miseram vitã trahimus; quã lætam duceremus, si orationis solatio vte- remur.

11. Gratos quoq; nos Deo, ac memores *Gratitu- esse diuis ergo*

E 5

esse diuis ergo

NVI

416

esse beneficiorum decet: saepeq; ingratitude
fontem benignitatis divinæ arefaciens, pe-
riculo nos desertionis exponit. Ideo Beatus
1. *1. Tesal.* Paulus. *In omnibus (ait) gratias agite.* Pulchre
5 17, regius psaltes. *Immola (inquit) Deo sacrifici-*
um laudis, & redde altissimo vota tua. Et invoca-
me in die tribulationis, eruum te, & honorificabis
14. *me.*

7. 12. Deniq; etsi nullum vitæ in hoc mundo
Oratio- salutisq; discrimen foret (quavis innumera
nis sum- sint) nulla quoq; necessitas, aut præceptum,
dignitas. nihilominus dignitas tam eminentis exer-
citij ac colloquij, cum divina maiestate, instar
urgentissimi præcepti nobis esse deberet, ut
assidue hoc tanto bono frui, omni contentio-
ne niteremur, cum nullo modo sine incre-
dibili celestium donorum, ornamentorum,
solationumq; ac meritorum iactura præter-
mitti non possit. Hic profectò mihi verba
desunt, tanta res est, cum summo illo numine
ad colloquium admitti. Substituam mihi os
illud aureum Chryostomum, qui de hoc
Lib. 1. de argumento, eloquentiæ flumen fudisse me-
*orando*rito dici potest. *Quisquis non orat Deū (inquit)*
Deo. *nec divino colloquio cupit assidue frui, is mortuus est*
& vita carens, expersq; sana mentis. Nam hoc
ipsum est evidentissimum amentia argumentum, nō
intelligere magnitudinem huius honoris, nec amare
deprecandi studium, nec hoc habere persuasum quod
anima mors sit, non provolui ad Dei genua. Quis
insuper

in super, quod oporteat quavis morte tristius existimare, si quis deprecatione privetur. Pulchre nos docet Daniel ille propheta magnus, qui maluerit emori quam triduo duntaxat arceri ab orando. Hæc Chrysostomus. Cuius testimonio quod addam non habeo.

Dan. 6

SECTIO SECVNDA.

De distractionibus, earumque origine & fontibus.

1. **Q**uæ de orationis dignitate, necessitate ac fructu diximus, sic vera explorataque sunt, ut nemo sine gravi errore (& ut vult Chrysostomus) dementia negare possit. Nihilominus multi hisce celestibus delicijs minimè assueti, laborem fugiunt: à suis commodis, rerumque caducarum amore invitati, avelli sese patientes. Cumque longissimum diei decursum nugis traducant, ijs absorpti, brevissimum earum tempus reputant: exile autem orationis spatium longissimum; cui, acceleratione molesti officij, quantum possunt nihilominus detrahunt, ut desiderijs explendis insani tribuant, de iactura tantarum opum parùm solliciti.

lib. 1. de orando Deo.

2. Accedit & aliud gravius incommodum: quod ij ipsi, etsi orare videantur, labiaque moveant, animus tamen non raro peregrinatur, ampliusque ibi sunt, ubi vel amant, vel sua eos occupat

occupat

NVI

416